

Usnea cylindrica

Grenskägglav

NE NA LC DD NT VU **EN** CR RE
Starkt hotad (EN)

Klass: Lecanoromycetes, **Ordning:** Lecanorales, **Familj:** Parmeliaceae, **Släkte:** Usnea (skägglavar), **Art:** Usnea cylindrica - grenskägglav P.Clerc **Synonymer:**

Kännetecken

Usnea cylindrica är en rikligt förgrenad, gulgrå, hängande, upp till 50 cm lång busklav. Tydliga huvudgrenar saknas (alla grenar <1 mm i diameter) och de runda grenarna är bredast vid basen. Soralen sitter på ett litet men tydligt skaft. Släktet skägglavar *Usnea* är lätt att känna igen på den sega, gummisnoddsliknande mittsträngen men arter inom släktet skägglavar kan dock vara svåra att artbestämma och namnsättningen har skiftat genom åren. Material av arten som beskrevs som *U. cylindrica* så sent som 2011 har tidigare huvudsakligen gått under namnet *U. chaetophora* i Fennoskandia. Arten är lik den allmänna arten skägglav *U. dasypoga* (tidigare *Usnea filipendula*) men denna har färre grenar, en tydlig huvudgren (>1 mm i diameter) och soralen sitter oskaftade eller föga skaftade. *U. cylindrica* är också lik gropig skägglav *U. barbata* (rödlistad som Sårbar VU) men denna har grenar som är bredast en bit ovan basen, soral som är ej eller föga skaftade samt har relativt sett en tunnare cortex, en tjockare medulla och en tunnare mittsträng.

Utbredning och status

Arten är utbredd från Småland och upp till Åsele lappmark (Nordin m.fl. 2011). Arten saknas i Danmark men är rapporterad från Norge och Finland. Sverige är det enda land i Fennoskandia där arten är rödlistad. Världsbredningen är oklar då avgränsningen av arten nyligen klargjorts (Clerc 2011).

Ekologi

Usnea cylindrica växer främst på gran men förekommer även på lövträd i äldre barrskogar av naturskogskaraktär med hög och jämn luftfuktighet. Ofta finns arten bara på ett enstaka eller ett fåtal träd på varje växtplats.

Hot

Skogsbruksåtgärder som kan minska luftfuktigheten och sänka markvattennivån på eller i närheten av växtplatserna utgör hot. Slumpmässiga händelser som att ett träd med förekomst av arten försvinner är ett hot. Nyskapande av lämpliga substrat i produktionsskogar är mycket begränsad. På lång sikt utgör därför försvinnandet av variationsrika och olikåldriga naturskogar ett allvarligt hot.

Åtgärder

Lokaler där arten förekommer bör skyddas och lämnas för fri utveckling. Åtgärder som kan minska fuktighetsförhållandena på lokalerna bör undvikas.

Övrigt

Arten saknar svenskt namn.

Litteratur

Clerc, P. 2011. Usnea. *Nordic Lichen flora* 4: 107-127.

Nordin, A., Moberg, R., Tønsberg, T., Vitikainen, O., Dalsätt, Å., Myrdal, M., Snitting, D & Ekman, S. 2011. *Santesson's Checklist of Fennoscandian Lichen-forming and Lichenicolous Fungi*. Evolutionsmuseet, Uppsala universitet. [<http://www.evolutionsmuseet.uu.se/databaser/>]. [uttag 2016-11-28]

Författare

Göran Thor